

РЕШЕНИЕ

№ 1418

гр. София, 11.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Д СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Здравка Иванова

Членове: Наталия П. Лаловска
 Яна Борисова

при участието на секретаря Ели Й. Гигова
като разгледа докладваното от Наталия П. Лаловска Въззивно гражданско дело № 20231100501817 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ответника „П.М.“ ЕООД, чрез адв. С., срещу решение № 20072395/21.12.2022г., постановено по гр.д. № 22905/2021г. по описа на СРС, 138-и състав, с което е уважен предявеният от ищеца „И.“ ЕООД, иск по чл. 75, ал. 2, изр. 2 ЗЗД, за сумата 4 395.29 лева, представляваща вземане за платена без основание стойност на коригирана потребена електроенергия за периода от 10.05.2012г. до 05.11.2012г. за обект с аб. № 1800022173, с титуляр на партията М.Х.П., с адрес на потребление гр. Цар Калоян, ул. „*****“ за което е издадена фактура № 01511931842/06.11.2012г., което вземане е прехвърлено от кредитора „КНМ Г.“ ЕООД на ищцовото дружество с договор за цесия от 23.10.2014г., съобщен на длъжника „Енерго-Про Продажби“ АД на 28.10.2014г.

Жалбоподателят „П.М.“ ЕООД излага съображения за недопустимост на обжалваното решение – длъжникът „Енерго-Про Продажби“ АД бил обвързан от силата на пресъдено нещо, формирана с решението по гр.д. № 11269/2014г. по описа на ВРС, да плати процесното вземане на кредитора „КНМ Г.“ ЕООД, като решението обвързвало и приобретателите. Ето защо недопустимо било да се пререшава въпросът кой е истинският кредитор на вземането. Отделно ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД представило доказателства за разваляне на договора с ищеца „И.“ ЕООД, предвид на което искът бил недопустим и поради това, че договорът, от който ищецът „И.“ ЕООД черпел

права, бил прекратен от другата страна по същия. Излага подробни съображения в тази връзка. На следващо място излага доводи за неправилност на постановеното съдебно решение. Не бил изпълнен нито един от елементите на фактическия състав по чл. 75, ал. 2, изр. 2 ЗЗД, а именно: ответникът „П.М.“ ЕООД не бил „овластено лице“ по смисъла на същата норма, а получил плащането на собствено договорно основание; изпълнението не било извършено пряко и непосредствено от длъжник, а сумата била събрана от съдебен изпълнител по принудителен ред. Последното изцяло изключвало хипотезата на добросъвестно плащане от страна на длъжник. Законът – глава XXXIX, раздел I и раздел II ГПК уреждали способите на защита срещу изпълнението, вкл. по исков път – чл. 439, чл. 440, чл. 464 ГПК, като след приключване на изпълнението с влязло в сила постановление на СИ, последващ иск за неоснователно обогатил се взыскател бил извън рамките на закона. Ищецът не упражнил защитата си по съдебен ред докато траел изпълнителният процес, а така предявеният иск се явявал се закъснял, не бил предвиден в закона и не можело да бъде приет за основателен. С оглед изложените доводи заявява искане за обезсилване на обжалваното решение, като постановено по недопустим иск, а в условията на евентуалност – за отмяна на решението и вместо това - постановяване на друго, с което искът бъде отхвърлен като неоснователен.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК въззиваемата страна „И.“ ЕООД, чрез адв. Г., депозира писмен отговор, с който оспорва въззивната жалба като неоснователна. Искът бил осъдителен и не включвал установителна част, което обуславяло неговата допустимост. СРС се произнесъл при правилно установяване на фактите и правилно приложение на материалния закон – чл. 99, ал. 4 ЗЗД. Излага подробни съображения, позовава се на съдебна практика. Не били налице и предпоставките за разваляне на договора за цесия, тъй като не било налице виновно неизпълнение на същия, предвид на което поканата на ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД не произвела действие. Отделно не били изпълнени предпоставките по чл. 87, ал. 1 ЗЗД, ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД било неизправна страна по същия договор. Моли въззивната жалба да бъде оставена без уважение като неоснователна, а решението на първоинстанционния съд, като правилно и законосъобразно, да бъде потвърдено. Претендира разноски пред въззивния съд.

Третото лице-помагач на страната на ответника „КНМ Г.“ ЕООД в хода на въззивното производство заявява становище за основателност на въззивната жалба. Представя ново писмено доказателство – изявление за разваляне на 198 договора от 24.10.2023г., като твърди, че процесният договор, от който ищецът твърди, че черпи права, бил развален. Искът бил неоснователен и моли да бъде отхвърлен от съда.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 ГПК във връзка с наведените във въззивната жалба порочи на атакувания съдебен акт и заявеното от страните, намира за установено

следното:

Със сезиралата съда искова молба ищецът „И.“ ЕООД излага, че по силата на договор за цесия, сключен на 23.10.2014г., като цесионер, придобил вземане на цедента „КНМ Г.“ ЕООД спрямо длъжника „Енерго-Про Продажби“ АД в размер на сумата 4 395.29 лева, представляваща платена без основание стойност на коригирана потребена електроенергия за периода от 10.05.2012г. до 05.11.2012г. за обект с аб. № 1800022173, с титуляр на партидата М.Х.П., с адрес на потребление гр. Цар Калоян, ул. „*****“ за което била издадена фактура № 01511931842/06.11.2012г. Цесията била съобщена на длъжника „Енерго-Про Продажби“ АД на 28.10.2014г. С договор за цесия от 21.10.2014г. цедентът „КНМ Г.“ ЕООД прехвърлил същото вземане и на ответника „П.М.“ ЕООД, като длъжникът „Енерго-Про Продажби“ АД бил уведомен за тази цесия по-късно – на 20.01.2015г. Ищецът релевира оспорване по чл. 181 ГПК – договорът за цесия от 21.10.2014г., сключен между цедента „КНМ Г.“ ЕООД и ответника „П.М.“ ЕООД бил антидатиран. Доколкото цесията с цесионер ищеца „И.“ ЕООД била първата съобщена на длъжника, то ищецът бил носител на спорното вземане – чл. 99, ал. 4 ЗЗД, а цесията с цесионер ответника „П.М.“ ЕООД не произвела действие, тъй като цедентът вече не бил носител на вземането. По и.д. № 634/2019г. по описа на ЧСИ С. Д., с район на действие - ВОС, по принудителен ред процесното вземане било събрано от длъжника „Енерго-Про Продажби“ АД и изплатено на мнимия кредитор – ответника „П.М.“ ЕООД. Ето защо на основание чл. 75, ал. 2, изр. 2 ЗЗД ищецът претендира ответникът „П.М.“ ЕООД да бъде осъден да му заплати сумата 4 395.29 лева. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът „П.М.“ ЕООД депозира писмен отговор на исковата молба, с който оспорва същата като неоснователна. Оспорва представените от ищеца частни документи – договор за цесия от 23.10.2014г. и уведомление за цесията от 28.10.2014г. Придобил процесното вземане по силата на договора за цесия от 21.10.2014г. и получил процесната сума по и.д. № 634/2019г. по описа на ЧСИ Д. с район на действие – ВОС на собствено правно основание. Твърди недопустимост на предявения от ищеца иск по см. чл. 126 ГПК, поради заведено по-рано гр.д. № 18287/2018г. по описа на ВРС. Отделно въпросът за принадлежността на процесното вземане бил разрешен с влязло в сила решение № 724/13.02.2015г. по гр.д. № 11269/2014г. по описа на ВРС, предвид на което спорът не можело да бъде пререшаван. Позовава се на съдебна практика, обективирана в определение № 603/22.10.2018г. по т.д. № 1006/2018г., II т.о. на ВКС. Иск по чл. 75, ал. 2 ЗЗД бил недопустим по отношение на лице, получило плащане в хода на принудително изпълнение – по своята същност това означавало да бъдат обявени за незаконосъобразни действията на съдебния изпълнител, извън предвидения специален за това ред в ГПК. В издадения от съда изпълнителен лист кредитор на вземането бил „КНМ Г.“ ЕООД, а ответникът се легитимирал като носител на вземането на договорно

основание – цесията от 21.10.2014г. Неспазването на изискването за уведомяване за цесията не водело до недействителност на съглашението, законът не предвиждал срок за уведомяване и със съобщаването не настъпвал транслативният ефект на цесията. Позицията се на съдебна практика. Ищецът следвало да насочи иска си срещу цедента.

Третото лице-помагач на страната на ответника „КНМ Г.“ ЕООД заявява становище за неоснователност на предявения иск. Представя писмено доказателство – изявление за разваляне на 198 броя договори за цесия, сключени на 23.10.2014г., връчено на 11.08.2022г., като твърди, че процесният договор, от който ищецът твърди, че черпи права, бил развален.

Предвид нормата на чл. 269 ГПК въззивната инстанция дължи проверка за валидността на решението, за неговата допустимост, в обжалваната част, а за правилността му единствено на въведените в жалбата основания.

При изпълнение правомощията си по чл. 269 ГПК настоящият въззивен състав намира обжалваното решение за валидно и допустимо.

Видно от съдържанието на представения по делото договор за цесия от 23.10.2014г., сключен между ТЛП на страната на ответника - „КНМ Г.“ ЕООД и ищеца „И.“ ЕООД, същият бил сключени в хода на висящ процес – предявен от ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД срещу длъжника „Енерго-Про Продажби“ АД осъдителен иск по чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, за заплащане на процесното вземане в размер на сумата 4 395.29 лева, представляваща платена без основание стойност на коригирана потребена електроенергия за периода от 10.05.2012г. до 05.11.2012г. за обект с аб. № 1800022173, с титуляр на партидата М.Х.П., с адрес на потребление гр. Цар Калоян, ул. „*****“ за което била издадена фактура № 01511931842/06.11.2012г., за което било образувано гр.д. № 11269/2014г. по описа на ВРС, 39-и състав. От представения изпълнителен лист № 9071/20.11.2018г., издаден по същото дело се установява, че след като решението на съда влязло в законна сила на 22.06.2018г., в полза на „КНМ Г.“ ЕООД срещу „Енерго-Про Продажби“ АД бил издаден изпълнителен лист, въз основа на който било образувано и и.д. № 634/2019г. по описа на ЧСИ С. Д., с район на действие – ВОС. Разпоредбата на чл. 226, ал. 1 ГПК предвижда, че в случаите като настоящия, когато в течение на производството спорното право бъде прехвърлено с правна сделка върху друго, делото следва своя ход между първоначалните страни. Съобразно ал. 3 на същия текст постановеното решение във всички случаи съставлява сила на пресъдено нещо и спрямо неговия приобретател. Този факт се основава на правото на прехвърлителя да води делото относно прехвърленото право с правен ефект за приобретателя му. Обвързаността е по отношение на насрещната страна по спора, а не по отношение на самия праводател. Целта на цитираната разпоредба, с която се разширяват субективните предели на силата на пресъдено нещо извън страните по делото, е да бъде избегнат нов спор за съществуването на същото субективно право

между придобилия го от ищеца в хода на съдебното производство, но не участвал в него, и ответника в това производство (насрещните страни). В случая съобразно крайния акт по гр.д. № 11269/2014г. по описа на ВРС, 39-и състав, присъдената с решението сума принадлежи на ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД и от това решение е обвързан длъжникът „Енерго-Про Продажби“ АД, но обвързаност между „КНМ Г.“ ЕООД и „И.“ ЕООД, като приобретател на същото вземане, не е формирана, доколкото същите били на една и съща страна в този спор и заместване по чл. 226, ал. 2, изр. 2 ГПК не било предприето.

Страните по настоящото дело, предвид извършените от ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД две цесии – в полза на ищеца „И.“ ЕООД и в полза на ответника „П.М.“ ЕООД, твърдят собствени основания, легитимиращи ги като носители на спорното вземане спрямо длъжника „Енерго-Про Продажби“ АД. Ето защо по настоящото дело не се пререшава въпросът, по който била формирана СПН с решението по гр.д. № 11269/2014г. по описа на ВРС, 39-и състав, а спорът е кому следва да бъде изпълнено задължението, предвид извършените от ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД две цесии на едно и също вземане.

Възраженията на въззивника, че договорът за цесия от 23.10.2014г., сключен между „КНМ Г.“ ЕООД и ищеца „И.“ ЕООД бил развален, е такъв по основателността на предявения по делото иск, а не по неговата допустимост.

Първоинстанционното съдебно решение е правилно на въведените с въззивната жалба основания, като на основание чл. 272 ГПК настоящият съдебен състав препраща към мотивите, изложени от първоинстанционния съд. С оглед заявените с въззивната жалба възражения е необходимо да се добави следното:

В случая ищецът „И.“ ЕООД своевременно (с исковата молба) е заявил оспорване по реда на чл. 181 ГПК на договора за цесия от 21.10.2014г., сключен между ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД и ответника „П.М.“, при твърдение, че документът бил антидатиран.

Частният документ, какъвто е договорът за цесия, има достоверна дата за трети лица само в хипотезите на чл. 181, ал. 1 ГПК, а именно от деня, в който е заверен, или от деня на смъртта, или от настъпилата физическа невъзможност за подписване на лицето, което е подписало документа, или от деня, в който съдържанието на документа е възпроизведено в официален документ, или от деня, в който настъпи друг факт, установяващ по безсъмнен начин предхождащото го съставяне на документа.

Предвид константната съдебна практика по въпроса, вкл. обективирана в решение № 235/04.6.2010 г. по гр. д. № 176/2010г., II г. о. на ВКС, „трето лице“ по смисъла на чл. 181, ал. 1 ГПК е това, което черпи права от лицето, подписало документа и правата, които то черпи могат да възникнат само при условие, че датата на възникването им предшества датата на документа. Следователно касае се до тези

неучаствали в съставянето на документа лица, които черпят права от някой от издателите и биха могли да бъдат увредени от неговото антидатиране. Другите неучастващи в документа лица не са трети лица и спрямо тях посочената в документа дата важи. Ето защо ищецът „И.“ ЕООД несъмнено се явява трето лице по смисъла на същата норма, а при носена от ответника тежест по чл. 154, ал. 1 ГПК достоверна дата по чл. 181 ГПК на оспорения договор за цесия от 21.10.2014г., като най-ранния момент, от който може да се приеме, че документът съществувал, съобразно признанието на ищеца в исковата молба, може да се приеме датата, на която същата цесия била съобщена на длъжника „Енерго-Про Продажби“ АД, а именно 20.01.2015г.

Ето защо съдът приема, че от представените по делото писмени доказателства, в т.ч. договор за прехвърляне на вземане (цесия) от 23.10.2014г., сключен между ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД, като цедент, и ищеца „И.“ ЕООД, като цесионер, уведомление от „КНМ Г.“ ЕООД до „Енерго-Про Продажби“ АД, получено от последния на 28.10.2014г., пълномощно (л. 16 от преписката на ВРС, валидно към същата дата), спогодба-анекс от 23.12.2014г., сключена между ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД, и ищеца „И.“ ЕООД по отношение на 198 договора за продажба на вземания, сключени на 23.10.2014г. между същите лица и др., по делото се установява, че към 23.10.2014г. процесното вземане на ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД от длъжника „Енерго-Про Продажби“ АД се намирало в патримониума на ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД и валидно било прехвърлено на ищеца „И.“ ЕООД. В хипотезата на чл. 99 ЗЗД вземането преминава върху цесионера със самото сключване на договора за цесия и той става от същия момент негов носител, тъй като съобразно предмета на консенсуалния договор с постигането на съгласието по същия цесионерът придобива вземането в състоянието, в което се е намирало към същия момент, заедно с акцесорните му права-аргумент от чл. 99, ал. 2 ЗЗД. По отношение на страните по договора за цесия действието се поражда от момента на сключването му. Уведомяването на длъжника по чл. 99, ал. 3 ЗЗД има значение единствено за действието на договора спрямо него в смисъл, че преди нотификацията /уведомяването/ същият може да изпълни и към цедента и да се освободи от задължението си, докато след надлежното му уведомяване по чл. 99, ал. 3 ЗЗД валидното изпълнение ще бъде само това към цесионера. Уведомяването, няма отношение към действието на договора за цесия между страните по него и прехвърлянето на вземането към новия кредитор. В този смисъл е и задължителната практика на ВКС по постановеното по реда на чл. 290 ГПК решение 40/13.05.2010г. по т.д. 566/2009г., Т.К. I ТО на ВКС, решение 1279 от 12.11.1996г. по гр.д. 29/1996г. на V ГО.

Настоящият съдебен състав напълно споделя доводите на първата инстанция, че в представените пред СРС изявления за разваляне договорите за цесия не са индивидуализирани, предвид на което не може да се приеме, че именно договорът за цесия на вземането – предмет на настоящото дело бил развален. Същото се отнася и до

представеното пред настоящата инстанция ново писмено доказателство – уведомление за разваляне на 198 договори, отправено на 24.10.2023г. от ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД до ищеца, което също не съдържа конкретика и не може да породи твърдения ефект. Нещо повече – по делото е представена и нотариална покана (л. 95 от преписката на СРС), отправена от ТЛП „КНМ Г.“ ЕООД до ищеца, в която се сочи, че договорите за цесия от 23.10.2014г., сключени между тях били общо 297 броя, предвид на което не може да се направи извод, че изявлението касае всички сключени на тази дата договори за цесия между тези лица. По тези мотиви възражението на въззивника, поддържано и от помагача му, е напълно неоснователно.

Противно на доводите във въззивната жалба настоящият съдебен състав намира, че правилно СРС приел, че по делото се установява фактическият състав на вземането на ищеца по чл. 75, ал. 2, изр. 2 ЗЗД. Установява се релевантният факт - плащане на валиден дълг от страна на длъжника с погасителен ефект, което не било получено от действителния кредитор - ищеца, а от друго лице - ответника. От доказателствата по делото е опровергано и твърдението на ответника „П.М.“ ЕООД за валидно собствено договорно основание, на което получил плащането.

Неоснователен е и другият поддържан с жалбата довод. Константната съдебна практика, вкл. застъпена в Определение № 756/22.12.2011г. по ч.гр.д. № 641/2011г. IV г.о. на ВКС и др. приема, че в случаите на изплащане от ЧСИ на сумата на вискателя с оспореното вземане защитата е посредством осъдителен иск. Ето защо правата на конкуриращия кредитор да претендира неправомерно получени от вискателя суми не са преклудирани при неупражняване на способите на защита срещу изпълнението, предвидени в глава XXXIX, раздел I и раздел II ГПК, още повече, че по делото нито се твърди, нито се установява ищецът да участвал в изпълнителното производство.

По горните мотиви настоящата въззивна инстанция намира обжалваното решение за правилно по въведените с жалбата доводи, поради което същото следва да бъде потвърдено.

По разноските:

При горния изход на спора пред въззивната инстанция право на разноски има въззиваемият-ищец. Същият претендира разноски, но не доказва реално сторени такива, предвид на което с решението си въззивният съд не присъжда разноски.

Воден от горните мотиви, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20072395/21.12.2022г., постановено по гр.д. № 22905/2021г. по описа на СРС, 138-и състав.

Решението не подлежи на касационно обжалване на основание чл. 280, ал. 3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____